

SLOVENSKI NAROD.

Ishaja vsak dan zvečer, izimši nedelje in praznike, ter velja po pošti prejemati za avstrijsko-ogerske dežele za vse leto 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za jeden mesec 1 gld. 40 kr. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za vse leto 13 gld., za četrt leta 3 gld. 30 kr., za jeden mesec 1 gld. 10 kr. Za pošiljanje na dom računa se po 10 kr. za mesec, po 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele toliko več, kolikor poština znaša.

Za oznanila plačuje se od četiristopne petit-vrste po 6 kr., če se oznanilo jedenkrat tiska, po 5 kr., če se dvakrat, in po 4 kr., če se trikrat ali večkrat tiska.

Dopisi naj se izvolé frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. Uredništvo in upravnništvo je v Ljubljani v Frana Kolmana hiši, „Gledališka stolba“.

Upravištvu naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. vse administrativne stvari.

Še: naši vnanji odnošaji.

—o.— Ogerski ministerski predsednik, gospod pl. Tisza uvidel je, da je treba potolažiti duhove, katere je vznemirila adresa liberalne njegove stranke. Politiki in opazovalci političnih stvari pri nas in v Nemčiji neso se mogli prečuditi netaktnosti stranke, ki je komaj mesec dni po trocarskem shodu v Skiernevicah položila v svojo addresso bojno ost, napérjeno proti véliki Rusiji in hudomušno zaletela se v velevažne politične odnošaje, katere je razpravljati resno, vestno in v polni zavesti, kakšne posledice more v tem oziru imeti brez premisleka izrečena beseda! Kaj da se je hotelo izjaviti v adresi ogerske parlamentne večine z znanimi besedami, „da ima razmerje naše k Nemčiji značaj zaveze dveh in da se to razmerje ni predrugačilo niti glede svojega vnanjega obsega niti glede svoje notranje vsebine“ — to je bilo vsakemu več ali manj jasno in moglo je nemilo dirniti vse obširne kroge, katerim je do tega, da človeška družba v miru živi, da je ne razburja vojniški žar na nebu Evrope! Kakor se je svet srčno razveselil sestanka Skierneviškega, ker ga je uveril, da sta Avstrija in Rusija prijateljici, da si neso protivni trije stebri, na katerih mir Evrope sloni, tako je moral obžalovati in ostro pokarati Madjare, ki so v brezobzirnem svojem huzarstvu zadnje dni napadli Rusijo in tako napravili korak, da bi uničili, kar se je v navzočnosti presvetlega našega monarha bilo v Skiernevicah vzgradilo dobrega za splošaji položaj in za politične odnošaje naše Avstrije. Nevaren je bil ta nepremišljeni čin tem bolj, ker se je delal, kakor bi bil obrazložen v prestolnem govoru, ker se je tedaj tolmačila izjava našega vladarja, ker je stranka, kateri se imamo zahvaliti za glasovito addresso, stranka ministerijalna, stranka pod vodstvom pl. Tisze, ministerskega predsednika ogerskega! Ali k temu pridružil se je še ogersko časopisje, ki je z neokretno svojo besedo moralo še večjo nevoljo, še hujše sume vzbujati v ruskem javnem mnenju! Kot komentari k adresi pisale so se demonstracije proti Rusiji, gonila se je jedna in ista pesen, da se Ogri ne veselijo le zaveze avstrijsko-nemške, marveč, da k zavezi tej neso pustili Rusije, katere prijaznost je Madjarom toliko mari kakor lanski sneg.

Ako bi se ti čini ogerskih brezobzirnih politikov odobraval tudi tostran Litve, potem bi veljala tudi nam graja, namešana s pikro ironijo, katero listi v Nemčiji sujejo na huzarsko brezskrbnost po „ogerskem globusu.“ Tudi mi bi zakrivali slabe utise ogerskega šovinizma v Rusiji, ako bi rečene ogerske demonstracije odobraval! Da pa tega ne storijo niti nemški listi naši, sovražniki ali vsaj posiljeni prijatelji sporazumljenja Avstrije s slovansko Rusijo, da celo obsojajo dotični stavek v omenjeni adresi in da naravnost zahtevajo satisfikacijo za razžaljeno Rusijo, to je znamenje, da je tudi v teh krogih domá zavest, kakó kvarno je to za Avstrijo, da se v Pešti rušijo dobri naši odnošaji z Rusijo. V oficijoznih in drugih velikih dnevnikih so zatorej te dni stali znameniti protesti zoper nazore, ki bi utegnili zakasnit ali celo popariti sad cesarskega sestanka v Skiernevicah.

Temu pravemu avstrijskemu patrijotičnemu mnenju se konečno tudi ogerski ministerski predsednik, pl. Tisza, več upirati ni mogel in popravil je torej pred včerajšnim v ogerskem državnem zboru, kar bi že bil popreje lahko popravil in tako preprečil afero, ki na njo spomin v Rusiji pač ne bode tako hitro zginol, kakor pri nas. V njegovi roki je namreč bilo, da bi se adresa glasila lahko tudi drugače, in javni tolmači nikakor neso krivi, kakor je baš trdil gospod pl. Tisza, da v adresi na glasovitem mestu neso našli tistega, kar je predvčerajšnim v adresni debati on sam našel in razodel. Predsednik torej najprvo protestuje proti tolmačenju, da je adresni načrt obrnen proti kateri evropski državi koli, katera deluje za mir. On je bil že iz prvega začetka velik prijatelj zavezati Avstrije z Nemčijo, ker je videl, da je tej zavezi nalog braniti mir Evrope. Kolikor več je držav, ki so pristopne intenciji te zaveze, tem lepše je to. „Če torej Rusija pravi: Tudi jaz hodim rada z vama, da se ohrani mir na podstavi „status-a quo“, določenega v mejnarodnih pogodbah, to more vsacega odkritega prijatelja miru le veseliti. V tem zmislu so tudi pisatelji adrese umeli dotični pasus, in kakor leti bode ga tudi večina odobrila le v tem zmislu.“

Gospod pl. Tisza ima torej tiste nazore, ka-

keršni so označeni v adresi, a misli le, da se adresa napačno tolmačiti ne sme: Adresa ne zavrača in ne žali nobene države. Prepričani se bode torej sukal okolu vprašanja: Kdo je pravi tolmač in kdo ne? Ali to sedaj ni več glavna stvar! Kaj so gospodje Madjari mislili pri svoji adresi, predno jih je svet zavrnil zavoljo nje, in ali sedaj tako mislijo, kakor jih sili ministerski predsednik — to je le stransko vprašanje. Gospod pl. Tisza mora za večino, mora za svojo doslednostjo, izpregovoril pa je vender v imenu vlade in vlada je tu izjavila, da si prijateljstva Rusije želi, „da je tudi njo skrb, odnošaje z Rusijo na vse strani pomirljivo, lojalno in zaupno urejati in gojiti.“ In nadalje je ministerski predsednik izjavil: „Vsacega prijatelja miru mora veseliti, da se vladarji in vlade treh mogočnih držav za to združijo, da vsakemu ubranijo, mir motiti, in ker se v Skiernevicah tudi družega nameravalo ni, zato tam ni bilo treba nobenega pisanja, nobene pogodbe, nobenega zapisnika.... Tako, moja gospoda, je stanje po shodu, in tako se umeje tudi v Nemčiji, namreč: okrepljena dvocarska zaveza, okrepljena mirovna tendencija zaveze mej nemškim cesarjem in avstro-ogerskim cesarstvom...“

Mnogo zlatega zrna je brez dvojbe v teh vladnih besedah! Toda v državi, ki si je veličasten nalog dala, delovati za mir, ne smejo se prepuščati čini, ki vznemirjajo javno mnenje te ali one države. Prijatelj miru in njegove pokroviteljice Avstrije želi, da bi se ogerski strahovi na Ruskem smatrali za to, kakor sploh strahove smatra znana slovenska prislovica....

Deželni zbor kranjski.

(X. seja v 10. dan oktobra.)

Poročilo deželnega odbora, kako pripraviti potrebni kapital za blagajnične primanjkljaje deželnega zaklada, izroči se finančnemu odseku.

Poslanec Murnik poroča v imenu gospodarskega odseka o zgradbi dolenske železnice in stavi v našem listu že priobčene predloge.

Poslanec Šuklje v daljšem govoru podpira predlog.

LISTEK.

Nedeljsko pismo.

Gospod urednik! Stari možaki so mi nekaj pravili, da bi še troje ljudij trebalo v tej dolini solza: Jednega, ki bi za bogatine umiral, jednega, ki bi za pijance plačeval, jednega pa, ki bi za berače molil. Jako dovtipen se mi je zdel ta pregovor za mojih mladih let in še pozneje bil bi prisezal na resnico teh besed, kajti bil sem preverjen, da so pregovori filozofija narodova, ali kakor bi rekel Francoz: „sagesse du peuple“.

Sedaj pa, ko sem prišel že v leta, ko se mi življenje že nagiba nizdolu, ko se vedno bolj približujem „krtovi deželi“, sedaj sem bolj kritičen. Ne prisezam več niti v „verba magistri“, niti v izreke starih verodostojnih možakov, kajti prekotavanje mej svetom me je poučilo, da je marsikaj v teku let prišlo ob veljavo in da so tudi pregovori zapali tej novodobnej osodi.

Nekaj veljal je pregovor: „Stara petica, staro žito, pa star mož“. Dan danes pa je stara petica redka liki bela vrana, starega žita ni več v kmet-

skej „kašti“, star mož pa se čisla le tedaj, če ima kaj pod palcem. Za njegove modre nasvete, za njegove pametne nazore ni mari našim vrstnikom, ki že v prvej svojej dōbi hrepene jedino le po brezskrbnem, gmotno dobro podprtem in razkošnem življenju.

Isto tako je pa tudi s prvim pregovorom. Pomanjkljiv je. Kajti, ko bi tudi imeli človeka, ki za bogatine umiral, družega, ki bi pijancem plačeval, tretjega pa, ki bi za prosjake molil, bi to vender še ne bilo dovolj. Trebalo bi vsaj še jednega, ki bi mesto mene pisal „Nedeljska pisma“. Res pošteno dolgo sem lenobo pasel, in za nedeljo se nesem brigal, niti toliko, kakor najnavadniji žid, ki nam usiljuje po krčmah in kavarnah svojo preperelo in sleparsko roboto.

Vprašali boste morebiti: Zakaj? „Où est la femme?“ — Vidite, francoščina mi še teče, kakor bi volno strigel, to torej ni bil uzrok mojemu molčanju, par francoskih citatov bi še vedno lahko sklatil, če ne od drugod, pa vsaj iz Büchmannove najnovejše izdaje.

Od vccem Büchmann! Mož je nekoliko prehitro umrl, kajti zmanjkalo mu je časa, da bi bil popolnil svojo zbirko krilatih besed. Le pomislite,

koliko bi bil samo mej nami Slovenci nabral v svojo torbo, ko bi nikamor drugam ne zahajal kakor samo v redutno dvorano in bi ničesar družega ne čital, kakor najnovejši dnevnik. Banalno in „banavzično“ bi bilo ponavljati naših nedosežnih veleumov modrostne izreke, ki so se že čitali v raznih prilikah, bilo bi odveč navajati vse mokro-duhteče cvetke in izrastke, ki so pogнали iz našega političnega figovega drevesa, dovolj bi bilo, da je pokojni Büchmann mej svoje krilate izreke vsprejel vsaj sedaj v Kranjskeji toli običajni izraz: „Kaj tacega nemo še imeli!“ Da istina, kaj tacega še ni bilo in Bože čuvaj, da se zopet skoro ponovi! Pri tem retro-in perspektivnem ogledavanju bil bi pa okorno pozabil, da mi je odgovoriti na Vaše vprašanje: Zakaj? Où est la femme? Odgovor je siten. Da do danes nesem nadaljeval nedeljskih pisem, temu ni bilo uzrok navadno žensko bitje: plavalasa, vitkostasna, modrooka, nežna, mila, nepresegljiva in nepopisna deva, temveč najprostejša slovenska malomarnost, bezbrižnost, ali bolj učeno povedano — obče slovenska apatija, ki se je sedaj najbolj ugnezdila in utaborila v beli Ljubljani in kjer dan danes živimo ob maščobi naših prednikov.

Ta malomarnost imela je nekaj podlage pred

Poslanec Luckmann pravi, da je le-ta železnica jako važna. Veliko lesa ima le najslabšo porabo, da se namreč žge oglje in pepelik (potašelj). Posebno važna pa bi bila stranska železnica proti Kočevju in Ribnici, da bi se izvažali bogati izdelki v druge kraje. Dandanes se denar dobi lahko prav ceno, ako so projekti zdravi. Ni dvojiti, da bode mogoče izpeljati dolensko železnico, ako jo podpira vlada in se posreči dobiti dober načrt in proračun stroškov.

Poslanec g. Viljem Pfeifer podpira predloge gospodarskega odseka sledečim govorom: Slavni deželni zbor! V sedanji dobi silnega boja za obstanek mora posamičen okraj, pa tudi cela dežela napeti vse sile, ako neče zaostati.

Če je pa že stanje na enem mestu, kakor se po pravici trdi — zaostanje, tembolj je očitven nazadek nevaren celo za obstanek prebivalstva cele pokrajine.

Kdo pa ne bi mogel priznati žalostnega srca, da naša dolenska stran vedno bolj peša, vedno bolj zaostaje, da se blagostanje vedno bolj umika siromaštvu!

Tečaj modernega napredka izključil je popolnem naš lepi, rodovitni, nekdanj srečni kraj tako, da so gospodarske razmere skoraj obupne.

Moderna občila — železnice — omogočile so konkurencijo, o kateri naši predniki še sanjali niso, konkurencijo, ki znižava cene vsem pridelkom, posebno tam, kjer so težavni prevozi (transporti) odnošaji.

Če srečno spravi Dolenjec svoje pridelke, vino, žito, sadje itd., že ga muči huda skrb, kako jih prodati, kako jih spraviti na veliki trg v kupčijo, pa tako, da bi se prevozna cena in z njo cena blaga ne povišala preveč.

Vsled pomanjkanja vsake železnice, vsled slabe komunikacije, vsled prestrmih cest je prevozna cena tako visoka, da se pridelki komaj spraviti dajo čez mejo jednega okraja.

Leta in leta že prosimo Dolenjci za železnico, za boljše komunikacije, do sedaj žalibog zaman.

Zato z veseljem pozdravljam današnji korak deželnega zbora, ki je prvi kamen za zgradbo tolikanj zaželjene dolenske železnice.

Trdno se je nadejati, da tudi država stori svojo dolžnost, da država, ki ima radodarne roke za druge bolj srečne dežele, ozir jemlje na zapuščeno Dolenjsko, ter ji odpre z zgradbo dolenske železnice boljše prihodnosti. (Dobro! Dobro!)

Poslanec dr. Papež pravi, da se je že mnogo govorilo zdaj in tudi prej o dolenski železnici. Govornik pravi, da ga posebno veseli, da je iz ust državnega poslanca g. Pfeijerja slišal priporočati dolensko železnico. Gospodje državni poslanci bodo se gotovo odločno potegovali za dolensko železnico in dosegla se bode. Govornik pravi, da je bil pred kratkim na Dolenjskem in zvedel je, da se je razširila vznemirjajoča vest mej prebivalstvom, da merodajni gospodje, ki imajo glas v javnem življenju neso nič kaj navdušeni za dolensko železnico, temveč da se celo protivijo iz raznih razlogov, mej drugim tudi zaradi tega, da bi se vinska cena v nekaterih krajih ne zboljšala itd. Torej naglašja dr. Papež, da ni po njegovem mnenju raznih protivnikov zoper dolensko železnico in zato gorko podpira predloge

in mej pasjimi dnevi in mej „Mašami“. Takrat pritiskala je vročina na naše živce. Tedaj pa je vse drugače. Slana razgrinja svojo ledeno odejo čez grm in strn, v linah naših zvonikov vibrirajo zastavice, katerim pravi ljudski humor, da so „Cabejeve hlače“, po vseh trgih peče in prodaja se kostanj droben in debel, v krémah nastavlja se „rebula“ in „prosekar“, klobase in klobasice so poleg cip in suhih zajcev zopet na jedilnem listu včasih tudi na krožniku, visoko naloženi vozovi šote prevažajo se po ulicah, prava Ljubljanska megla razteza se ob malo romantičnih bregovih Ljubljane, nemško gledališče se je otvorilo, v ljudskih šolah pa nemški pouk. To vse so znamenja, da imamo je sen in to je „Najnovjši škandal!“

Mrzlo je, gospod urednik, prav jesensko mrzlo in ko sem bil pred par dnevi v redutni dvorani sem dolgo premišljal, zakaj imajo vsi poslanci roke v žepih onega oblačila, ki se v prisotnosti kake bledolične angleške dame niti izreči ne sme. Ugibal sem in ugibal in že sem mislil, da poslanci v žepu pest ali kaj drugega tišče, kar si nad mizo niti pokazati ne upajo. A kmalu sem zapazil, da jih zebe, prav pošteno zebe. Uboga Kranjska! Razupita si že po svetu, da spadaš mej prosjake, a da si

gospodarskega odseka, kateri se tudi vzprejmo jednoglasno.

Poslanec Šuklje poroča v imenu šolskega odseka o prošnji Šmartinske občine, naj se na omdotni četverorazrednici upelje poludnevni pouk, ter naj se nemščina uči le kot prost predmet in nasvetuje, da se c. kr. vladi odstopi ta prošnja s priporočilom, naj bi po dogovoru z deželnim odborom blagovolila ustreči tej želji. Predlog se vsprejme.

Poslanec Šuklje poroča o prošnjah učiteljev Litijskega in Črnomalskega okraja za premembo deželnih šolskih zakonov, oziroma zboljšanja učiteljskih plač, prostega stanovanja, uračunavanja vseh let po dovršeni učiteljski pripravnici v službena leta in pa glede službenih doklad na jednorazrednicah. Po predlogu poročevalca g. Šukljeja se vse te prošnje odbijejo.

Poslanec Šuklje poroča v imenu finančnega odseka o proračunu učiteljskega pokojninskega zaklada. Učiteljske penzije znašajo 12.300 gld.; penzije za udove 3900 gld.; za rejne doneske treba 880 gld.; za miloščine 1210 gld.; za odprave 300 gld.; za posmrtno kvaternine 200 gld. in za uradne potrebščine 50 gld. Vsa potrebščina 18.840 gld., zaklada pa 7726 gld., torej je primanjkljaja 11.114 gld., kateri naj se pokrije iz deželnega zaklada. Zbor proračun odobri.

Poslanec dr. vitez Bleiweis poroča v imenu finančnega odseka o deželnem odboru poročilo, kolikor zadeva dobrodelne zavode, in nasvetuje, da se poročilo v tem oddelku odobri, kar se zgodi.

Na vrsto pride dolga vrsta prošenj v rešitev. Prošnja urednika „Novega Brenclja“, Jakoba Aleševca, da bi se mu dovolila podpora za po njem izdano knjigo „Ne v Ameriko“, se ne usliši, pač pa so deželni poslanci kupili nekaj izvodov, katere je prinesel pisatelj v zbornico. Prošnja občine Dolenja vas izroči se deželnemu odboru, da nasvetuje primerno podporo za razširjenje šolskega poslopija v prihodnjem zasedanju. Prošnja Elizabetne otroške bolnice v Ljubljani za podporo, se ne usliši. Prošnja občine Trzin glede podpore za napravo šole izroči se deželnemu odboru, naj se ozira na njo pri podporah za šolske stavbe l. 1886. Čebelarstvu društvu kranjskemu dovoli se 50 gld. podpore. Prošnja občine Št. Jošt, glede podpore za popravne občinskih potov izroči se deželnemu odboru, da stvar preiskuje in da, če je nujna potreba, tudi dá podporo. Mariji Hlavki, učenki za umetno pletenje na Dunaji, dovoli se 100 gld. podpore. Potem se seja konča.

Politični razgled.

Notranje dežele.

V Ljubljani 18. oktobra.

Državno sodišče je razsodilo na pritožbo grofa Haugwitz, da je kneginjo Leopoldino Pallfyjevo in mejnega grofa Pallavicinija namestništvo protizakonito uvrstilo mej volilce moravskega veleposestva, češ ta dva sta ogerska državljana, da se s tem ni prestopil zakon. Kneginja Pallfy je hči avstrijskega državljana kneza Kaunitza, s tem pa da je vzela ogerskega magnata kneza Pallfyja, ni izgubila avstrijskega državljanstva, če tudi je dobila ogersko državljanstvo, kajti nikjer ni določeno, da bi kdo ne mogel biti ob enem avstrijski

tako ubožna, da svojim zastopnikom niti tople zbornice dati ne moreš, tega bi ne bil nikdar mislil. Kdo bi se potem čudil, če se vsi černo in klaverno drže, da ne vidiš veselega obraza mej našimi izvoljenci, niti na jako redko obiskanej galeriji.

„Es schwebt etwas in der Luft, was da sagt, dass die Sache nicht stimmt“ tako označil je položaj aristokratični naš diplomat baron Apfaltrern, in s tem narisal nekaj „Stimmungsbild“ deželne zbornice. Kaj neki plava po vzduhu? Sv. Duh vender ne, vsaj jaz ga nesem videl in niti njegovih darov pri raznih debatah, najmanj pa v Kriškega gospoda barona govorih, ki v letošnjem zasedanju ni imel posebne sreče. V prvi seji, katere se je udeležil, zaspal je v svojem fotelji, ki je vrhu tega iz samega trdega lesa. Potem je kakor drugi Mojzes nemške naše Izraelce peljal skozi „Rudeče morje“, a tudi tu mu ni bila sreča mila, kajti mej potom jim pade v glavo, da so dijete v zbornici pozabili. V malo urah bili so vsi nazaj s skrinjo miru in sprave, kajti škoda bi bilo za „groše“. Tudi po povratku iz Rudečega Morja kazal je jako previdno hrabrost. [Ko je bil pozvan, naj odkrije vse grozovitosti, ki se gode pri deželnih uradih, zavil se je v trdovratno, a baš zaradi tega pomenljivo molčanje.

in ogerski državljani. Isto velja za mejnega grofa Pallavicinija.

Ceski deželni zbor je izročil predlog o odpravi šolnine deželnemu odboru, da nadalje preiskuje, kake stroške bi to napravilo deželi.

Šlezjski deželni zbor je zavrgel z vsemi glasovi proti trem prošnji „Matice Opavske“ za podporo českejši šoli v Opavi. Šlezjski Nemci nikakor nečejo priznati potrebe te česke šole, dasiravno v Opavi biva mnogo Čehov. Tu se dobro kaže nemška spravljivost in pravicoljubnost.

V **Olomucu** so pri občinskih volitvah v vseh razredih zmagali nemški kandidatje. Čehi so pa vendar dobili toliko manjšino, da je s časom v enem ali dveh razredih upati zmage.

Solnogradski deželni zbor je sklenil, naložiti potratni davek onim, ki imajo kuharje, strežaje, kočijaže, vozove, konje ali mule za svoje ugodnost; razun tega bodo morali ta davek plačevati tudi lovci in najemniki lova.

Vnanje države.

Srbski kralj in kraljica sta se predvčeraj zvečer vrnila v Beligrad. Na kolodvoru so ju vsprejeli ministri in dostojanstveniki.

Pri volitvah v **vzhodnorumelijsko** narodno sobranje so popolnem poraženi radikalci ki so imeli pod prejšnjo vlado vso moč v rokah. Izvoljeni so sami narodni konservativci. Konservativni vodje Grnev, Bočev, Gešov, Hakanov, Jankolov, Meličkov, Kristov, in Vazov dobili so v svojih volilnih okrajih 1477, 2500, 2800, 2710, 1660, 1600, 2360 glasov, radikalni vodje Pisakov, Kalkiov, Salabašev in Petrov le 17, 21, 20 in 38 glasov.

Vsi **nemški** listi so prenapolnjeni s poročili o volilnem gibanju. Pomenljivo je, da v nekaterih volilnih okrajih manjka kandidatov. Mnogi odlični možje se odtegujejo poslanstvu, ker Bismarck tako samovoljno ravna z državnim zborom, da poslednji nema skoro nobenega upliva. Drugi pa ne marajo biti poslanci, ker za svoje delo ne dobe nobenega odškodovanja, kajti v Nemčiji državni poslanci neso plačani kakor pri nas, a morajo delovati samo iz ljubezni do domovine, kakor se je nekdanj izrazil nemški kancelar.

Poročila s **francosko-kitajskega** bojišča so ugodna za Francoze. „Temps“ je dobil iz Hanoi-a brzojavko od 16. dne t. m., da je kitajska vojska popolnem desorganizovana, in je kar pustila svoje mrtvece in ranjence ter velikanske zaloge. Generalismus in mnogo mandarinov je mrtvih. Zdaj se je podnebje shladilo, kar je jako ugodno za Francoze.

Angleških nadkomisar Northbrook se vrne koncem prihodnjega meseca iz **Egipta**. Potem bode angleška vlada drugim takoj naznanila svoje predloge o zboljšanju egiptovskih finančnih razmer.

Afriška konferenca se snide v začetku novembra. Portugalijska je že izjavila, da se udeleži konference. Mej Nemčijo in Anglijo vrše se še dogovori. Mejnarodna afriška družba se ne bode udeležila konference.

Domače stvari.

— (Sklep kranjskega deželnega zbora.)

Danes bila je XIV. seja, katera je trajala do 1/2 3. ure popoldne. Pri generalni debati o proračunu deželnega zaklada, preklical je baron Apfaltrern svoje napade na deželne urade in deželni odbor, rekoč, da je zvedel, da se o njegovih izjavah mej občinstvom govori, kakor bi se bile v istini pri deželnih uradih godile malverzacije. To pa ni res. On je hotel le kritikovati način delovanja pri knjigovodstvu, ker je tak, da ni obče razumljiv. Potem se je baron Apfaltrern pritoževal o nekem pismu, katero mu je pisal deželni knjigo-

Jaz sem si to molčanje tako tolmačil, da bi bi bilo nevarno še kaj črhiniti. „Vestigia terrent!“ Gospodje, ki so bili toli natančni, da so račun za lansko slavnost točno določili na 65.000 gold. 23 1/2 kr., imajo lahko mirno vest, bolj kakor oni, ki so pri deželnem muzeji „Rudolfinum“ proračun že prekoračil za toliko tisočakov.

Za tega delj mi mnogo bolj, nego gosp. baron Apfaltrern, imponujeta nova parlamentarca gg. grof Turjaški in baron Lichtenberg, ki sedita pri peči. Ondu je vsaj toplo, kadar je zakurjeno. Kot znana izvrstna ekonomka tudi ne tratita časa z dolgimi govorji, ker dobro vesta, da vse nič ne pomaga.

Pri tem ogledavanju in premišljevanju sem bil baš poostrel svoj svinčnik, da bi obrisal g. Luckmanna krepko postavlo, kar pride odgovor na gosp. Obreze interpelacijo, naposled pa „apostrofovanje“ na dva neskesana in nepopoljšljiva slovenska lista. Mislite si, koliko strahu sem prestal! Miloval sem Vas, sam pa plašno gledal, bode li kak apostrof priletel tudi sem doli pod črto. Saj veste, kako pri nas vse, mlado in staro črta apostrof, ki je in ostane „ein Schönheitsfehler“. Srečo sem imel, noben apostrof se mi ni za uho obesil in tako sem ostal, kakor sem doslej bil Vaš Alfa.

vodja g. Fran Ravnihar in v katerem ga pozivlje, naj prekliče neosnovane napade na njegovo osebo. Dr. Poklukar konstatoval je preklic barona Apfaltrern-a in rekel, da jedini gospod Dežman, ki je včeraj pritrdjeval baronu Apfaltrern-u ni storil svoje dolžnosti kot deželni odbornik, kajti dovoljena svota za deželni muzej „Rudolfinum“ se je prekoračila za ogromni znesek 53 000 gld. Jako žva-hna je bila debata zaradi lastne režije na Studencu. Po predlogu manjšine, katero je zastopal dr. vitez Bleiweis, naj bi se režija odvzela usmiljenim sestram. Večina odseka pa, katera je nasvetovala naj ostane režija še usmiljenim sestram, zastopal je g. Detela. Za predlog manjšine govorila sta dr. vitez Bleiweis in Kersnik, za predlog večine pa baron Apfaltrern, dr. Poklukar in Detela. Pri glasovanju propal je predlog manjšine. Za njega je glasovalo devet poslancev, namreč gg: Kersnik, Šuklje, Grasselli, dr. Mosché, Dev, Robič, Rudež, dr. Samec in dr. vitez Bleiweis. Deželni glavar grof Thurn je potem s slovenskim in nemškim govorom z Živio in Slava-klici na cesarja zaključil zborovanje. Poslanec Svetec pa se je v imenu poslancev zahvalil deželnemu glavarju za spretno vodstvo.

— (Mestni statut Ljubljanski) izročil se je včeraj deželnemu odboru v pretres in poročanje v prihodnjem zasedanju, ker je bilo treba rešiti več načelnih vprašanj in ker se ta obširna predloga ni mogla zgotoviti niti v odseku, še manj pa zboru. Oviralo je rešitev neki tudi to, ker se je statut predložil samo v slovenskem jeziku.

— (Potrjena konfiskacija.) Proti zaplenbi uvodnega članka „Vsprejemni izpit v naše gimnazije v Ljubljani, Kranji in Novem mestu“ uložili smo bili ugovor, vsled katerega se je obravnavala razpisala v 2. dan t. m. Mi k obravnavi nesmo šli in c. kr. deželno kot tiskovno sodišče je z razsodbo z dne 2. oktobra 1884 konfiskacijo potrdilo iz naslednjih nagibov: „Ker je pri današnji obravnavi zastopnik državnega pravdnistva dokazal, da smejo ravnateljstva srednjih šol na Kranjskem po ministerjalnih naredbah z dne 14. marca 1870 šte. 2370 in z dne 21. maja 1884 šte. 8019 gledé na to, da je v omenjenih šolah nemščina obligaten predmet, zahtevati, da učenci, ki se imajo na novo vsprejeti, dokažejo, da so čitanja in pisanja v nemškem jeziku zmožni, za tega delj dotično postopanje ni nikakor v protislovju s postavo. To postopanje torej ni nepostavno, očitane v zaplenjenem članku pa, kjer se pravi, da ravnateljstva samovoljno proti zakonu ravna in da se dotičnim učencem krivica godi je popolnem neosnovano.“ Ob sebi se umeva, da se nam je ta razsodba dostavila v nemškem jeziku.

— (Javni sokolski večer) priredi na jutrajšnji dan v čitalnični dvorani telovadno društvo „Sokol“. Ker je program jako obširen in bode poleg čitalniškega pevskega zbora sodelovala tudi sl. vojaška godba, nadajati se je zanimljivega večera. Ustopenina je 30 kr.

— (Otvorenje otroškega vrta.) Danes ob 9. uri dopoldne se je otvoril po nemškem šulferajnu osnovani otroški vrt za ponemčevanje otrok slovenskih starišev. Nas pri slavnostnem otvorenju ni bilo, da bi svojim č. bralcem poročali o svečanosti in o govoru do povabljenih starišev in otročičev. Šteli smo proti dvanajsti uri nov vrt zapuščajočo mladino in našli 45 otrok večidel deklin. Čudom smo se čudili, da so šli celo uradniki, v kojih rodbinah je slovenski občevalni jezik, na „limanice“ ter se polakomnili brezplačnega obiska otroškega vrta. Revnim obrtniškimi ali delavskimi starišem bi človek še nekako odpustil tak nepremišljen korak, drugače pa je s stariši, ki se hoté prištevati k razumnistvu. Očetu pa, ki v krasnej šoli stanujoč, išče po mestu šole za svojo hčerko veljajo besede: „Warum in die Ferne schweifen, das gute liegt so nach!“

— (Iz Rima) se brzojavlja: „Osservatore Romano“ poroča: Prihodnji tajni konzistorij bodo v 10. dan novembra, javni konzistorij pa v 12. dan novembra. — Novega knezoškofa Ljubljanskega se je nam torej še le sredi novembra nadajati.

— (G. J. Šerencel) kapelnik pri 97. pešpolku (Kralj Milan) dobil je dovoljenje, da sme nositi srbski Takovski red.

— (Mestni magistrat Tržaški) naznanja občinstvu, da je za reklamacije proti izvolitvi gg. Eduarda Strudthoffa in Valentina Matije Živica

zadnji obrok v 25. dan t. m. Reklamacije se morajo uložiti pismeno.

— (Dober odgovor.) Neka prevzetna gospa, sedaj udova po nedavno umrlem Nemci, pride to poletje neko popoldne v hladno senco obče znane gostilnice na Spodnjem Rožniku in se, po sprehodu utrujena, usede s svojo odraščeno hčerjo na trdo leseno klop k mizi. Ker je bilo lepo vreme, so imeli mnogo gostov. Kmalu dojde hišna gospodinja h kosa-tej gospej ter jo uljudno vpraša slovenski: „Prosim gospa! s čim naj vam postrežem?“ Gospa, kate-rej je tekla zibelka prav na kmetih in se je učila od slovenske matere slovenskega jezika, odgovori nekoliko pomišljajoč: „Pri vas je vse za nič: vino za nič, šunka za nič, kafé, mleko, kruh, vse, vse — za nič!“ — „Klop je pa dobra, da na nji sedé!“ bil je kratek, a prav dober odgovor k slovenskim gostom odbajajoče hišne matere.

— (Na gimnazijah v Trstu) je letos 869 učencev. Od teh jih je na c. kr. državni gimnaziji 456, na mestni gimnaziji pa 413.

— (Srbobran, list za politiku, narodnu prosvetu in privredu) je že začel izhajati. Po programu, proglašenem v prvi številki bode ta list, kakor že njegovo ime znači, branil in čuval: srbsko ime, srbski jezik, srbsko cerkev in šolo. Z brati Hrvati, s katerimi veže Srbe najožje plemensko sorodstvo in s katerimi na jednom pragu in ognjišči delé zlo in dobro — gojil bode bratovske odnošaje in deloval v slogi in ljubezni za čast in srečo domovine. Življenska in kulturna vprašanja družih Slovanov bode motril z bratovskimi zanimanjem. — „Srbobran“ izhaja vsaki torek, četrtek in nedeljo in stane za vse leto 10 gld., za pol leta 5 gld. —

— (Duhovske spremembe na Goriškem.) G. Josip Primčič, prvi kaplan v Cirknem imenovan je vikarjem v Jagerščah: g. Anton Bratina, kaplan v Podmelcih pojde v iste lastnosti v Komen; g. Ivan Kokošar dosednji drugi kaplan v Cirknem, bode sedaj prvi kaplan; na njegovo mesto pride novomašnik g. Nikolaj Kocijančič, v Podmelce pa novomašnik g. Ivan Berlot.

Telegrami „Slovenskemu Narodu“:

Dunaj 18. oktobra. Dolenjo-avstrijski deželni zbor potrdil je deželno volilno reformo, po katerej se število poslancev za dva pomnoži, predkraji Dunajski predstavijo v mestno skupino ter petakarjem podeli volilna pravica.

Braunschweig 18. oktobra. Vojvoda je v noči ob 1¼ umrl.

Kaira 18. oktobra. Gordon je baje v 6. dan t. m. Schendy Metammeh bombardoval in zavzel.

London 18. oktobra. Govori se, da na vse sumne osebe ne le v angleških, ampak tudi v belgijskih pristaniščih pazijo angleški detektivi, ker se je raznesla vest o novem dinamičnem kompletu. Na dirkališči v Houghton le spring našli so pod odrom pušico, v kateri je bilo 16 patron dinamita.

Liverpool 17. oktobra. Zaseženi Oger piše se Howauer. Misli se, da ni imel hudobnega namena, temveč da je kot bivši delavec v rudnikih američanskih imel dinamita seboj, ne vedoč, da je to prepovedano.

Razne vesti.

* (Nova iznajdba za naglo številjenje na pamet.) Norbert Lorenc, podtajnik pri ministerstvu za poljedelstvo in izumitelj nove metode za brzo številjenje na pamet, je ta teden v kupčijem društvu na Dunaji pričel po dvakrat na teden poučevati hitro računanje na pamet. Po njegovej metodi baje lahko vsakdo, kdor ima le normalen spomin za številke rekše računski talent, vsaktere dvošteviline številke na pamet množi povprečno skoraj v istem času, ki se potrebuje za pismeno računanje.

* (V Budimpešti) bil je včeraj zvečer hud vihar, ki je mnogo škode napravil posebno pri hišah ob Dunavi.

* (Živ nemšk svetnik.) V Monakovem biva slikar imenom Diefenbach, ki v svojih prostih urah dela propagando za rastlinsko hrano (vegetarijanizem) in za volneno obleko. Zadnje nedeljo 12. t. m. je v meščanskem društvu slavnostno pridigoval in priporočal poslušnim Nemcem svojo sveto brezmesno teorijo. Mej drugim je rekel, da človek ne more dobro in lahko prebavljati mesnih jedij, ker nema v želodci toli ostrega soka in tako močne sline, kakor divje zveri. Ker je za zdravje čistost človeške kože neobhodno potrebna, moramo pri na-

ročevanju obleke skrbeti, da bo ta iz take snovi in tako narejena, da skozi njo do kože lahko dospeta v obile množini sveži zrak in svetloba. Pod našim podnebjem bi prav za prav ne bilo treba človeku nikake obleke, ko bi je ne zahtevala nepotreben običaj in verska prav. Pridigar je zastran obleke jednekega mnenja s profesorjem Jägerjem, le to mu je žal, da slednji ni tudi neprijatelj meseni hrani. A nemška policija ni slikarjev mislij. Obsodila je takoj drugi dan živega svetnika ne ravno zato, ker se ravna po merodajnem pravilu: „poslušaj me, ne glej me!“, marveč radi „grozne nespodobnosti“ v globo 10 mark oziroma dva dni v zapor. Sveti so-vražnik vsega mesenega hodi javno okrog po Monakovem v samej vrhnej kričečej volnenej obleki, gologlav, bosonog, brez vsakega spodnjega oblačila in brez — hlač. To je ona grozna nespodobnost, ki slikarju nakopava policijsko kazen.

* (Malo prezgodaj.) Mlad gospod J. se pelje po železnici in sedi z lepo mlado gospico in z nekim starim gospodom v vagonu. Mej vožnjo je zamaknjen v branje nekega časopisa in le nekateri-krat pogleda svojo brdko nasprotnico, katera mu tudi ljubeznjivo pomežikuje. Zlat se vlak približa ozkemu predoru navskrižne železnice. Mladi potnik poskoči, kakor bi bil elektrizovan, kvišku, objame in v naglici poljubi gospico, ter se usede in bere zopet dalje. — „Gospod kaj vam je pa padlo v glavo, kako se vi drznete?“ nejevolno kriči poljubljena krasotica. J. ustane ter se jako zmedeno opravičuje: „Prosim, predraga, oprostite, v svojej velikej razmišljenosti sem menil, da smo že v velikem predoru mej K. in L.“ —

* (Patent-poljub amerikanskega romanopisca.) Na nekem kraji amerikanskega romana beremo: „Bila je noč; ljubezni žareča dvojica se ukrade iz luninega svita v senco duhteče lipe. Ko sti se dotaknili njuni ustnici, čul se je veselja-poln zvuk, kakor kadar krava izvleče svojo zadnjo nogo iz močvirja!“

Vabilo

„SOKOLSKI VEČER“

ki bode

v nedeljo 19. oktobra t. l.

v čitalnične restavraciji.

Spored:

Nagovor staroste; komičen prizor, 4 pevske točke in 10 godbenih točk.

Natančnejši spored na plakatih.

Začetek ob 8. uri zvečer.

Ustopenina za neude 30 kr.

K obilni udeležbi vabi čast. društvenike in druge prijatelje „Sokola“

Odbor „SOKOLA“.

Tujci:

dne 17. oktobra.

Pri **Slonu**: Dolenc, Lobovitsch z Dunaja. — Mo-horčič iz Trsta. — Trauner z Dunaja. — Čočlig iz Rudolfovega. — Kroupa iz Idrije.

Pri **Maltol**: Rovinski iz Moskve. — Pl. Beck z Dunaja. — Garzauer iz Gradca. — Holler z Dunaja. — Pl. Matkovski iz Celja.

Pri **avstrijskem cesarji**: Tomec iz Starega trga.

Meteorologično poročilo.

Dan	Čas opa-zovanja	Stanje barometra v mm.	Tem-peratura	Ve-trovi	Nebo	Mo-krina v mm.
17. okt.	7. zjutraj	744.02 mm.	+ 2.0°C	sl. jvz.	jas.	0.00 mm.
	2. pop.	741.10 mm.	+ 14.4°C	sl. jz.	obl.	
	9. zvečer	739.98 mm.	+ 10.0°C	sl. jz.	obl.	

Srednja temperatura + 8.8°, za 2.5° pod normalom.

Dunajska borza

dné 18. oktobra t. l.

(Izvirno telegrafično poročilo.)

	80 gld.	90	kr.
Papirna renta	80	90	
Srebrna renta	82	95	
Zlata renta	102	95	
5% naroda renta	95	90	
Akoje maroda banke	863	—	
Kreditne akoje	285	30	
London	122	—	
Srebro	—	69	
Napol.	9	78	
C. kr. cekini	5	80	
Nemške marke	59	80	
4% državne srečke iz l. 1854	124	50	
Državne srečke iz l. 1864	172	50	
4% avstr. zlata renta, davka prosta	103	05	
Ogrska zlata renta 6%	123	—	
„ „ 4%	93	15	
„ „ 5%	88	70	
5% štajerske zemljišč. od vez. oblig.	104	50	
Dunava reg. srečke 5%	115	50	
Zemlj. obč. avstr. 4½% zlati zast. listi	121	50	
Prior. oblig. Elizabetine zapad. železnice	109	30	
Prior. oblig. Ferdinandove sev. železnice	105	50	
Kreditne srečke	100 gld.	178	—
Rudolfove srečke	10	18	50
Akoje anglo-avstr. banke	120	105	50
Tramway-društ. velj. 170 gld. a. v.	214	25	

Rodovina Sterk.

Wien, VII., Siebensterngasse 20.

na Karlovski cesti h. št. 2.

Laština in tisk „Narodne Tiskarne“.